

Advokátní kancelář Jasanská & Co.

PRÁVNÍ PORADNA

Praha – V posledních několika měsících jsme dostali do redakce řadu dotazů, týkajících se nových právních úprav v ČR. Navázali jsme tedy spolu-

práci s pražskou advokátní kancelář Jansanská & Co., jejíž advokáti budou na vaše dotazy pravidelně odpovídat. Pokud budete mít nějaké další dotazy, pošlete nám je na e-mail: korol@1prg.cz.

Jsem zaměstnána na plný pracovní úvazek, ale z osobních důvodů bych to potřebovala změnit, abych nemusela trávit tolik času v práci a měla tak více času na rodinu. Jaké jsou moje možnosti?

Možností se nabízí několik. Vše záleží na konkrétní situaci a zda chcete zůstat u současného zaměstnavatele. Jednou z nich je domluvit se zaměstnavatelem kratší pracovní dobu, např. 30 hodin týdně. Musíte počítat však s tím, že se to projeví na mzdě. Kratší pracovní doba je nejčastěji používaná flexibilní forma zaměstnávání. Často o ni žádají zaměstnanci pečující o dítě mladší 15 let nebo bezmocnou osobu a těhotné ženy. Zaměstnavatel je pak takové žádosti povinen vyhovět, ledaže by tomu bránily vážné provozní důvody. S kratší pracovní dobou nelze zaměřovat zkrácenou pracovní dobu. Tu si nelze dohodnout se zaměstnavatelem, může být totiž stanovena pouze kolektivní smlouvou nebo vnitřním předpisem. Pracovní doba se fakticky zkrátí, ale nedojde ke snížení mzdy. Modifikací kratší pracovní doby je sdílení jednoho pracovního místa dvěma (nebo i více) zaměstnanci (anglicky job share). Ti pracují kombinovaně tak, aby pokryli stanovenou týdenní pracovní dobu pro konkrétní pracovní pozici. Náš zákoník práce nezná institut job share, nicméně lze na něj rámcově použít úpravu kratší pracovní doby. Na podobném principu je založeno i rozdělení jednoho pracovního místa na dva pracovníky, tzv. job split. V praxi ale job share a job split zůstávají stranou zájmu. Velmi oblíbená je pružná pracovní doba. Principem je rozložení pracovní doby do volitelných a základních úseků. Příklad volitelný úsek od 8 do 10 hodin, základní úsek od 10 do 15 hodin a volitelný úsek od 15 do 18 hodin. Zaměstnanec je povinen být v základní pracovní době na pracovišti a v době volitelných úseků si sám volí, kdy bude pracovat. Musí být však dodržena maximální délka směny (12 hodin). Rovněž je nutno naplnit průměrnou týdenní pracovní dobu ve vyrovnávacím období, které stanoví zaměstnavatel – 26 týdnů resp. 52 týdnů, stanoví tak kolektivní smlouva.

Oblíbenými flexibilními formami jsou dohoda o provedení práce (DPP) a dohoda o pracovní činnosti (DPČ). Obě musejí být písemné, musejí obsahovat dobu, na kterou se sjednávají, rozsah práce a druh práce. Ustanovení zákoníku práce (dovolená, odstupné, skončení pracovního poměru), která se na ně nevztahují, musejí být výslovně sjednána. DPP může být sjednána do rozsahu max. 300 hod. ročně u jednoho zaměstnavatele (více DPP u jednoho zaměstnavatele se sčítá). DPČ je omezena rozsahem práce do max. poloviny stanovené týdenní pracovní doby, tj. 20 hod. průměrně za roční vyrovnávací období.

Řešením je také práce z domova, tzv. home office. Výkon práce probíhá na jiném místě, než je obvyklé pracoviště, obvykle jde o práci z domova. Bližší podmínky se sjednávají v pracovní smlouvě nebo jsou stanoveny ve vnitřním předpise. Musí však být zajištěna bezpečnost a ochrana zdraví při práci a většinou neplatí pravidla pro rozvržení pracovní doby (záleží ovšem na dohodě).

Vyšší míru flexibility nabízí také agenturní zaměstnávání, kdy si zaměstnavatel „pronajme“ pracovníka na základě smlouvy s agenturou práce. Zaměstnanec má pracovní smlouvu s agenturou práce, která jej přiděluje k uživateli a platí mu mzdu. V praxi se nejčastěji uzavírají DPČ, občas se uzavírají i pracovní smlouvy na dobu určitou.

Zákazník po mě chce náhradu škody, o níž tvrdí, že mu vznikla mým vadným výrobkem. Má na to právo? Mohu nějak dokázat, že to není pravda? V jakém rozsahu bych případně měl škodu platit?

Zákazníkovi toto právo fakticky náleží, ovšem vaše odpovědnost za škodu způsobenou vadným výrobkem vznikne pouze při splnění několika podmínek. Za prvé, za škodu způsobenou vadou odpovídá primárně výrobce zboží. Pokud zboží vyrobilo více výrobců, odpovídají za škodu společně. Spolu s nimi ovšem odpovídá i každá osoba, která výrobek doveze za účelem prodeje a také dodavatel výrobku v případě, že výrobce není znám a tento dodavatel odmítne sdělit osobu výrobce nebo osobu, která mu výrobek dodala. Za druhé je třeba, aby byl výrobek opravdu vadný. Vadným tak není výrobek pouze z toho důvodu, že byl na trh později uveden výrobek dokonalejší. Výrobek musí být objektivně vadný s ohledem na jeho prezentaci, informace o něm poskytnuté, předpokládaný účel a dobu, kdy byl uveden na trh. Abyste za škodu odpovídal, musíte být tedy osobou popsanou v prvním odstavci a dále musí zákazník (!) prokázat, že šlo o objektivně vadný výrobek, tak jak je popsáno výše, dále škodu, která mu vznikla a také to, že ke škodě došlo právě v souvislosti s vadou daného výrobku. Ani po splnění těchto všech podmínek ovšem není jisté, že budete muset platit. Jako výrobce

se odpovědnosti zprostíte, pokud prokážete, že jste a) výrobek na trh neuvedl, b) lze důvodně předpokládat, že vada neexistovala v době, kdy byl výrobek na trh uveden, c) výrobek nebyl šířen v rámci vaší podnikatelské činnosti (např. že se na trh omylem dostal prototyp výrobku a ten způsobil škodu), d) vada vznikla v důsledku toho, že jste plnil ty povinnosti, které vám předepisuje zákon, e) o vadě jste nemohl v době uvedení výrobku na trh s ohledem na stav vědeckých znalostí doby vědět, f) prokážete, že zákazník si škodu způsobil sám svým jednáním.

Zákazník mě překvapil s otázkou, co mu může hrozit při zakoupení padělky známé značky? Padělky samozřejmě neprodávám, ale přesto by mě zajímalo, jak je tato záležitost upravena.

Nike, Puma ale i Bata – nevyhnula se tomu žádná ze značek, jež udává dnešní módní trendy. Padělání se stalo výnosným byznyssem a i přes vysoké sankce náš trh zaplavuje pod heslem: Čím více pruhů, tím více Adidas. Jde o vážné porušování práva duševního vlastnictví. V ČR je hlavním orgánem boje proti padělání Celní správa, která má oprávnění zadržet jakékoli zboží podezřelé z porušování práv duševního vlastnictví, a to bez ohledu na práva třetích osob, a dále prozkoumávat, zda k porušení skutečně došlo. Pokuta za zjištěné porušení může podle objemu zboží vystoupat až na 20 mil. Kč. V případě trestního řízení pak může být pachatel potrestán až na osm let odnětí svobody. Ale co hrozí zmíněnému spotřebiteli? V zásadě mu hrozí pouze zabavení zboží či zákaz s již zakoupeným zbožím nakládat a užívat ho. V extrémním případě by mohlo za nošení například padělané kabelky, u které takový výslovný zákaz padl, hrozit pokuta až milion korun. To je však velmi nepravděpodobné, jelikož celní správa většinou zboží rovnou raději zabaví. Přestože má celní správa poměrně silné nástroje, nemůže hydře padělatelství čelit, spíše ji jen omezovat. Samotní výrobci si své značky hlídají svépomocí. Někteří však míří spíše na mysl spotřebitelů masivními reklamními kampaněmi. Ovšem například výrobce značky Rolex vybral opačnou strategii a s padělky nebojuje pro změnu vůbec. Je mu jedno, že po světě lidé nosí miliony hodinek za dvě stovky s jeho značkou, které nevyrobil. Vnímá to jako dobrou reklamu a zaměřuje se pouze na to, aby se v jeho certifikovaných obchodech prodávaly pouze originály. Zákazník by tedy měl pečlivě vybírat a být si vědom zejména možného zabavení zakoupené věci bez nároku na náhradu. Náhradu po padělateli pak často obtížně získá, výhodný nákup se tak může stát velmi prodávěčným v duchu hesla: Nejsem tak bohatý, abych si mohl kupovat levně věci.

Mgr. Ladislava Jasanská